

ВІДГУК
офіційного опонента
доктора медичних наук, професора
Булавенко Ольга Василівна
на дисертаційну роботу
Тараса Любомировича Шемелька
на тему: «Оптимізація методів допоміжних репродуктивних технологій у
жінок із ендометріозом»,
подану до офіційного захисту до спеціалізованої вченої ради ()
у державному вищому навчальному закладі «НМАПО імені
П.Л.Шупика» МОЗ України
на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук
за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія

Актуальність теми дисертаційної роботи. Висока значимість безпліддя в шлюбі на сьогоднішній день (до 20 %), а також тенденція до зростання частоти цієї проблеми, що у свою чергу провокують соціальні та демографічні проблеми державного масштабу. Ці проблеми обумовлюють актуальність обраної тематики. Ще одним із основних викликів до сучасної медицини є питання відновлення репродуктивної функції .

Варто відзначити не менш актуальну патологію, як ендометріоз, який виявляється у третині клінічно здорових жінок репродуктивного віку і належить до однієї із основних причин безпліддя. На сьогодні один із варіантів вирішення цієї проблеми, а саме асоційованого із ендометріозом жіночого безпліддя є програми ДРТ.

Наразі триває робота науковців у напрямку розробки рекомендацій щодо підготовки пацієнток із ендометріозом до застосування програм ДРТ, а також щодо оптимізації цих профілактичних та лікувальних програм. Представлена кандидатська дисертація має велике практичне значення у покращенні ефективності передgravідарної підготовки даної категорії пацієнток, а також результативності програм ДРТ.

Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами, планами, темами. Виконана науково-дослідна робота є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри акушерства, гінекології та перинатології «Актуальні аспекти охорони репродуктивного здоров'я жінок, прегравідарної підготовки та пренатальної діагностики в сучасних умовах», № державної реєстрації: 0117U006095, дата ухвалення вченою радою НМАПО імені П. Л. Шупика: витяг з протоколу № 5 від 17.05.2017, роки виконання: 2017-2020.

Наукова новизна та теоретичне значення отриманих результатів дослідень.

Наукова новизна полягає у визначенні концентрації пролактину у сироватці крові як діагностичного маркеру ендометріозу. У дослідженні вперше виявлено та підтверджено одночасне прогресування ендометріозу зі збільшенням сироваткових концентрацій пролактину. Розроблено та апробовано методику підготовки пацієнток з безпліддям та ендометріозом до застосування методик ДРТ.

Новими є дані щодо диференційного підходу під час вибору методики ДРТ у жінок із ендометріозом. При безплідді у жінок із ендометріозом найбільшою є питома вага ретроцервікальної форми даної патології. Що може свідчити про негативний вплив цієї форми захворювання на фертильність. Також виявлено, що ендометріоми найбільш негативно впливають на оваріальний резерв, що підтверджується зниженням концентрації АМГ у крові цих жінок.

Вперше виявлено, що ендометріоз впливає на погіршення якості життя жінки, а саме - фізичне та психоемоційне здоров'я.

Доведено, що під час застосування дієногесту з метою лікування ендометріозу пригнічується ріст ендометрійдних гетеротопій і не виявляється симптомів дефіциту естрогенів, а також підтверджено менш активний вплив на гормональний статус цих жінок, якщо порівнювати із впливом триптореліну.

Велике практичне значення роботи підтверджується тим, що її результати стали підставою для:

- вибору методики ДРТ у жінок із безпліддям та ендометріозом, враховуючи ретроцервікальну форму, яка найбільш негативно впливає на фертильність жінки та частіше зустрічається, якщо порівнювати із іншими формами ендометріозу;

- визначення концентрації пролактину у сироватці крові у жінок із ендометріозом;

-вибору методу медикаментозної терапії ендометріозу, враховуючи вихідний гормональний статус жінок з ендометріозом та попередження симптомів естрогенодефіциту у цих пацієнток на фоні лікування.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Ознайомившись із даною науковою роботою можна стверджувати, що всі наукові положення та висновки повністю обґрунтовані, витікають із вмісту роботи, а впроваджений та апробований на підставі результатів дисертаційного дослідження лікувально-профілактичний комплекс має вагоме значення для відновлення репродуктивного здоров'я жінок із ендометріозом.

Основні положення дисертації оприлюднено та апробовано на: міжнародному конгресі «Репродуктивне здоров'я: мультидисциплінарний підхід в безперервному професійному розвитку лікарів» (м. Київ, 2019р.), науково-практичному семінарі «Репродуктивне здоров'я молоді» (м. Київ, 2019р.), міжнародній науково-практичній конференції «Вагітність високого ризику» (м. Київ, 2019р.), на конференції з міжнародною участю «Акушерство, гінекологія, репродуктологія: від науки до клінічної практики» (м. Київ, 2020р.), науково-практичній конференції «Гармонія гормонів – основа репродуктивного здоров'я жінки» (м. Київ, 2020р.).

Єдність змісту роботи, оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація викладена на 141 сторінці, складається з вступу, огляду літератури, клінічної характеристики обстежених жінок та методів дослідження, 7 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів, висновків та практичних рекомендацій. Список використаної літератури налічує 224 джерел кирилицею та латиною. Робота ілюстрована 11 таблицями та 19 рисунками.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

Матеріали дисертації цілком відображені у 14 публікаціях. Опубліковано 13 статей у фахових виданнях, рекомендованих МОН України, з них 3 – одноосібно, 2 – у виданнях, цитованих у науково-метричній базі Scopus, 2 – в іноземному виданні країни Європейського союзу (Польща). Okрім того опубліковані 4 тези доповідей в матеріалах конгресів та науково-практичних конференцій та отримано 4 патенти на нововведення.

Недоліки дисертації щодо змісту та оформлення. Зауважень принципового характеру по представленій кандидатській дисертації немає. Серед незначних недоліків можна виділити:

- подекуди зустрічаються стилістичні помилки ;
- неповний об'єм проведених ендокринологічних досліджень;
- у переліку літературних посилань є роботи більш ніж п'ятирічної давнини.

Вказані зауваження не знижують загального позитивного враження від дисертаційного дослідження та його науково-практичного значення.

Разом з тим в плані наукової дискусії бажано отримати відповіді автора на наступні запитання:

1. Чому Ви вирішили використати саме ці препарати у комплексі перед gravідарної підготовки?
2. Враховуючи отримані Вами дані, щодо негативного впливу ендометріозу на психоемоційний стан досліджуваних жінок, чи потрібно психологічне супроводження обстежених пацієнток під час лікування?

Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці. Результати дисертаційного дослідження можуть бути рекомендовані до широкого впровадження в клінічну практику.

Застосування запропонованих підходів дозволяє покращити ефективність лікування безпліддя у певної категорії пацієнток. Теоретичні положення дисертаційної роботи **можна** рекомендувати щодо викладання на кафедрах акушерства та гінекології при підготовці студентів, лікарів-інтернів та лікарів-курсантів, а **також** на тематичних курсах підвищення кваліфікації з репродуктології.

ВИСНОВОК

Дисертація Тараса Любомировича Шемелька на тему: «**Оптимізація методів допоміжних репродуктивних технологій у жінок із ендометріозом**» є самостійною закінченою науково-дослідною роботою, що виконана під керівництвом доктора медичних наук, професора Наталії Юріївни Педаченко. Результати, які були отримані під час даного наукового дослідження, а також представлені наукові положення та практичні рекомендації дають змогу на сучасному методичному рівні вирішувати важливе наукове завдання – відновлення репродуктивної функції жінок з ендометріозом, що є пріоритетним напрямком сучасної медицини.

Дисертація аспіранта Тараса Любомировича на тему «Оптимізація методів допоміжних репродуктивних технологій у жінок із ендометріозом» на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Акушерство і гінекологія») відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 № 167 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук за спеціальністю 14.01.01 - акушерство і гінекологія.

Офіційний опонент

Доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри акушерства і гінекології №2 ВНМУ ім. М.І. Пирогова

